

Eduskuntaryhmien yhteinen kannanotto:

Voimavarat työkyvyn ja työllistymisen tukemiseen

Päätyvällä vaalikaudella noin 140 000 suomalaista on työllistynyt ja työllisyysaste on noussut yli 72 prosenttiin. Hyvinvointimme turvaaminen kestävästi kuitenkin edellyttää, että työllisyysaste saadaan alkavalla vaalikaudella nostettua vähintään 75 prosenttiin.

Siksi Suomi tarvitsee jokaisen työikäisen ja -kykyisen ihmisen työpanoksen. Kaikilla on oltava mahdollisuus tehdä työtä ja rakentaa yhteiskuntaa kykyjensä mukaan.

Osatyökykyisten työttömien määrä on laskenut tämän vaalikauden aikana noin 12 500 hengellä (n. 30 % osatyökykyiset, 36 % ei-osatyökykyiset). Työnhakijoiden joukossa on edelleen monia, joiden työkyvyn tuki on puutteellista. Osatyökykyisissä on myös runsaasti työelämän ulkopuolella olevia henkilöitä, jotka eivät työkyvystään ja –halustaan huolimatta ole saaneet riittävää tukea työllistymiseensä. Myös työssä olevista esimerkiksi epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevillä ja yrittäjillä on suurempi riski jäädä ilman tarvitsemiaan palveluja. Viime vuonna työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden suomalaisten määrä kääntyi selvään yhdeksän prosentin kasvuun.

Työllisyysasteen nostaminen edellyttää osatyökykyisten työllistymistä nykyistä laajemmin ja se puolestaan edellyttää edellä mainittujen ongelmien ratkaisemista. Työ antaa taloudellista turvaa, luo tulevaisuudenuskoa ja on yksilöille yksi merkittävimmistä hyvinvoinnin lähteistä.

Hallitus on toteuttanut selvityksen, jossa on tarkasteltu osatyökykyisten tilannetta työmarkkinoilla sekä heidän tarvitsemiin palveluihin ja etuuksiin ja niiden kehittämistarpeita. Selvityshenkilöt nostivat esiin seuraavat kolme kehittämiskokonaisuutta: 1) Työkykypalvelujen polut ja palvelujärjestelmä; 2) Suomen malli työelämäosallisuuden lisäämiseksi sekä 3) toimeentulo ja etuudet. Eduskuntaryhmät ovat keskustelleet selvityksen tuloksista ja ehdotuksista sekä todenneet, että työtä on jatkettava niiden pohjalta. Ehdotusten jatkovalmistelu on käynnistetty ministeriöissä.

Työttömien työkykyä ei tueta nykyään riittävästi. Osa työttömistä on tilanteessa, jossa heidän työkyvyn, hoidon ja kuntoutuksen palvelutarvettaan ei ole tunnustettu eikä selvitetty riittävän yksilöllisesti ja monialaisesti, eivätkä he siksi ole päässeet tarvitsemiinsa palveluihin ja oikean etuuden piiriin. Lisäksi osalle heikossa työmarkkina-asemassa olevista työttömistä kynnys työllistyä avoimille työmarkkinoille on liian korkea. Siksi tarvitaan toimia, joilla ehkäistään työikäisten syrjäytymistä työelämästä työkyvyttömyyden vuoksi, edistetään työhyvinvointia, lisätään työttömien työkyvyn tukea sekä heikommassa asemassa olevien työikäisten mahdollisuuksia osallistua työelämään.

Eduskuntaryhmät sitoutuvat tulevina vuosina edistämään työikäisten työkykyä, ehkäisemään siirtymistä työttömyydestä pitkäaikaistyöttömyyteen ja lisäämään heikossa työmarkkina-asemassa olevien työelämäosallisuutta. Toimenpiteillä varmistetaan osatyökykyisten palvelutarpeen tunnustaminen, toimivat työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelut sekä ihmislähtöiset palvelupolut ja –kokonaisuudet. Tuetaan myös ihmisen omaa motivoitumista ja sitoutumista. Kuntoutuspolkuja ja – palveluja uudistetaan kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotusten pohjalta. Toimenpiteiden on katettava sekä työttömät että työssä olevat työikäiset.

Kyse olisi valtakunnallisesta ohjelmasta, jonka toimeenpanossa kuitenkin on huomioitava alueelliset erityisolosuhteet.

Tavoite on valmistella Suomen malli työelämäosallisuuden lisäämiseksi. Tämä sisältäisi yhteiskunnallisten yritysten strategian ja hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelman. Lisäksi käynnistetään heikossa työmarkkina-asemassa olevien työnvälitys- ja rekrytointipalvelujen uudistus.

Edellä mainittujen toimien lisäksi työkyvyn tukemisen näkökulma otetaan huomioon linjattaessa tulevaa sosiaaliturvan kokonaisuudistusta. Tavoitteena tulee olla yhtenäinen, oikeudenmukainen, kannustava ja työelämäosallisuutta tukeva etuus- ja palvelujärjestelmä.

5.2.2019

Pirkko Mattila, sosiaali- ja terveysministeri

Jari Lindström, työministeri

Tarja Filatov, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä

Jyrki Kasvi, Vihreä eduskuntaryhmä

Kari Kulmala, Sininen eduskuntaryhmä

Rami Lehto, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä

Hanna Sarkkinen, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä

Arto Satonen, Kokoomuksen eduskuntaryhmä

Martti Talja, Keskustan eduskuntaryhmä

Sari Tanus, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä